

SAMENZWERING

RIE VAN ROSSUM SAMEN- ZWERING

aap noot r
zus wi

Pieter Aandeweg heeft verschrikkelijk rode oren, die bovendien nog onbehoorlijk-loodrecht op zijn schedel staan.

Dat kan hij niet helpen, maar het is erg ontmoedigend. „Je moeder had je 'n mussie op moeten zetten,” wisten zijn kameraden op de Kweek; maar dat verzuim is nu niet meer te achterhalen.

En waren het nu nog alleen die oren maar. — Maar hij heeft haar als een mistroostige vaatkwast, en een portie zomersproeten rond zijn neus gespikkeld, genoeg voor drie normale gezichten. Met zo'n combinatie moet je wel de moed opgeven, ooit nog eens een knappe jongen te worden, al ben je ook een onverstoorbaar optimist. En dat is Pieter Aandeweg nog niet eens. Hij is kwekeling van zijn vak: Kwekeling met akte. Dat klinkt nu zo oppervlakkig nog niet zo onaardig, maar feitelijk is hij niet meer dan paedagogische krullejongen.

Hij schrijft borden met sommen voor de spitse juffrouw uit twee, die kans ziet, hem van onderop te imponeren.

Onder haar vinnige blikken, die door het blinkend lorgnetje nog vinniger schijnen, voelt hij de randjes van zijn zeiloren gloeien, en weet hij met zijn onmatig grote handen geen raad.

„Vier rijtjes van tien, èn en min, om en om, en dan vooral duidelijk.”

Hij zwoegt er een half uur lang op, en wurmt het bord voor haar in de richels, terwijl haar blik in zijn al ronde rug prikt, en de klas bevroren zwijgt.

Hij korrigeert taalschriften voor de Baas, die dadelijk een nieuwe

stapel bij de hand heeft, zodra hij de laatste krul in het laatste schrift gezet heeft. — En bloost bloedrood, als een barse wijsvinger, stroef van het krijgt, een onverantwoordelijk genegeerde fout feilloos weet aan te wijzen.

„Je hebt „onmiddellijk” met één l laten staan. . . . Vooral náuwkérig korrigeren, Aandeweg. — En als je hiermee klaar bent, kun je het nieuwe rooster zeker wel even overschrijven? Dat moet naar de inspekteur voor de vijftiende. . . .”

De deur sluit zich achter de geweldige, die een wolk sigarenrook en een verse stapel schriften achterlaat.

Ditmaal zijn het spitsvondige gochelarijen met halve kubieke meters en kubieke halve meters: afwisseling van spijs doet eten. Hij kaft ook wel eens boeken voor de klasse-bibliotheek, omdat hij niet goed nee durft te zeggen tegen de meester uit vijf, die met een wandelstok naar school komt, en pas twee keer voor zijn hoofdakte gezakt is. Dat is zijn schuld niet natuurlijk: „De gekken krijgen de kaart, jô. Let maar es op, als jij zelf examen doet. Als ze eenmaal de pik op je hebben. . . . Nou, je doet die boeken wel effen, hè? Ik weet me geen raad met m'n correctie, en jij hebt toch niks te doen. . . .”

Hij zwoegt met een hummel uit één — een hoopje mens met ronde blauwe ogen, en twee eigenwijze kromme vlasvlechtjes — op de geheimenissen van: aap-noot-mies, en één en één is twee. Ze is twee maanden te laat op school gekomen, en bovendien niet erg pienter.

Gelukkig gebeurt dit „bijwerken” in de veilige rust van „’t kamertje”, vlak onder de kapstok, die de levensopvattingen van het personeel onbeschaamd te kijk hangt.

Het kokette mutsje van de goedlachse juffrouw uit één, die graag een beetje dicht bij de achttien blijft — naast de degelijke bruinstrooien hoed van de juffrouw uit twee, die zegt: „Er moest es iemand ’t hart hebben om *mij* schuin te zetten. D’r zijn gelukkig nog fatsoenlijke hoeden in de wereld.” De lege haak ernaast komt rehtens de sportieve meester uit drie toe, die winter en zomer in zijn blote hoofd naar school stapt, lid van een wandelclub is, en meer onmaatschappelijke neigingen heeft. Daarnaast hangt de kleurloze brave hoed van de kleurloze brave meester uit vier, die, vaal en kommerlijk in zijn grijze jasje, als een schichtige muis door het leven gaat. De meester uit vijf heeft een zwierig hoofddeksel, net één tikje te licht en één tikje te modern; maar Pieter bewondert hem daarom nog argeloos en benijdend. De zesde haak is voor de bovenmeester zelf, en als een symbool prijkt daar die hoed, zwart en waardig, dreigend als eertijds de hoed van Gessler, en Pieter zou het niet wagen, in het aangezicht van diè hoed te fluiten.

„Toe — je weet het best. — Zeg nou es: aa-p. . . . Kom!” zwoegt hij voor de tiende keer met vals enthousiasme.

De porceleinblauwe ogen staren hem aan, dom en verschrikt. „Temee gaat ze huilen,” denkt hij, ontzet, en grabbelt alvast naar zijn zakdoek.

Al die nuttige bezigheden hebben toch nog één goeie kant. Aan ’t eind van de maand schuift de Baas hem zijn enveloppe toe, met drie briefjes van tien, en zegt daarbij steevast, met argeloze ironie: „Wil je ze es even natellen?”

En Piet telt dan gehoorzaam, hoewel vergissingen zo goed als wiskundig uitgesloten zijn, en stopt de envelop zo nonchalant mogelijk in zijn binnenzak.

„’t Is medunkt meegenomen,” zegt zijn moeder, die haar hele leven met stuivers gerekend heeft. „D’r zijn d’r maar zat die minder hebben. . . .”

„Als 'k tijdelijk was, had ik d'r negentig . . . ,” bromt Pieter, en oogt de drie briefjes na.

„As je op straat stond, had je helemaal niks,” pareert zijn moeder afdoende. „'t Is zonde — hoeveel lopen d'r niet met d'r ziel onder d'r arm. Wees blij, dat je meteen een betrekking had.”

Er is fantasie voor nodig, om die krullenraperij van negen tot vier een „betrokking” te noemen; maar Aaltje Aandeweg geboren 't Hart heeft een optimistische natuur.

„Mens, hoe had ik d'r anders gekommen, as vrouw zijnde, met een pesjoentje van-geef-ons-heden, en een jongen, die leren mos. Dat had ik z'n vader motte beloven, en al had ik nou maar één been gehad”

Maar ze heeft er gelukkig nog twee, waarmee ze onvermoeibaar de hele dag ronddraaft op haar kippenbovenhuisje, dat een mirakel is van kraakschone netheid. Maar nog bedrijviger dan haar rappe voeten zijn haar vlezige, bezige handen. Die hebben zelfs 's avonds nog geen rust, als de brede, wat pijnlijke voeten in de wijde toffels eindelijk eens een poosje op non-aktiviteit staan op het trippen voetkussen onder de tafel.

Dan reppen de naarstige, raspiggewerkte vingers zich nog verwoed, en laten de glinsterende breipennen tikkelen, of priemen de stopnaald door stug breisel. Maar haar even rappe mond zwijgt dan, met moeite, doch heldhaftig — want aan de overkant van de tafel zit de jongen, en léért.

Dat is te zeggen: hij heeft een paar knapen van boeken open-
geslagen over de tafel gespreid, en onder zijn elleboog ligt een
atlas. Hij trekt rare figuurtjes op zijn kladpapier, en gochelt wat
met loodlijnen en snijpunten, zonder veel animo. En dit alles heet
in de kring der belangstellende bekenden: studeren voor de
hoofdakke. Het is zo verstandig van hem, is hem uit den treure
verteld, en zo flink. Die hoofdakke, die moet je hebben. Je kunt
daar nou eenmaal niet buiten. Elke onderwijzer, die zich een
beetje respektteert, heeft dat ding gehaald; want wat is nou toch
je enkele lagere akte. Nee, zeg nou zelf. — En dan, het geeft je
idem-zoveel meer, en dat moet je tegenwoordig ook niet uit- 39

vlakken. . . .

En dus laat Pieter nog maar weer eens de loodlijn neer uit 't hoekpunt van de rechte hoek van een rechthoekige driehoek op de hypothenusa; en probeert Christiaan en Constantijn Huijghens uit elkaar te houden, en verneemt met belangstelling, wat een paragogische d. is. En aan de overkant van de tafel breit zijn moeder, alsof ze een record moet verbeteren, en zwijgt heldhaftig.

Maar er is iets niet in de haak met Pieter Aandeweg. Hij zegt nooit veel, en hij gaat zo maar stilletjes zijn gang: met die kafterij en die correctie op school, en die malle lijntrekkerij 's avonds onder de lamp. Want hij is een gedweeë jongen, en dertig gulden is tenslotte meegenomen.

Maar in zijn gedachten is er toch aldoor een klein, maar vinnig opposantje aan het woord, dat hardnekkig protesteert tegen al die grapjasserij aan de buitenkant. Dat betoogt, dat dat allemaal

**RIE VAN
ROSSUM
SAMEN-
ZWERING**

maar gekheid is, gewichtigdoenerij, lapwerk goedbeschouwd, dat-ie er zò nooit komt; dat-ie daarmee geen schoolmeester wordt, geen echte tenminste, geen goeie. Dat je, om 'n goeie schoolmeester te worden bijvoorbeeld. . . .

Ja, nu zijn er twee stemmen tegelijk aan 't woord, en nu wordt het voor Pieter Aandeweg al heel moeilijk om met zijn gedachten bij de loodlijnen te blijven. Want dat die andere stem er nu opeens bijkomt, dat is eigenlijk niet helemaal éérlijk. Maar gelijk heeft hij. . . .

En Pieters ogen dwalen over de opengeslagen boeken heen, en staren verlangend naar het „punt in de ruimte”, waarmee zijn stereometrieboek zo fantastisch aanvangt.

Heel blauwe ogen heeft Pieter Aandeweg, zo blauw en helder als — als een rietplas onder een schoongewaaide lentehemel. . .

Het water, denkt hij, gretig. Komt het van die blauwe ogen soms, dat hij zo'n ware hartstocht heeft voor het water? Het

lachende, koele, eerlijke water — grijs onder de lage regenwolken, zilver en blauw op een frisse Aprilse dag, glad en blikkerend als een blank gepolijste spiegel, waarin de lome zomer zijn bloeiend beeld beziet?

Het water — het water. . . .

Och, soms heeft het Pieter ineens weer te pakken, zo tergend en verleidelijk.

Hij hoort het klokkend lachen van de fluisterende golfjes tegen de kiel van de schuit. . . . Hij kent een boer in de polder; als hij daar es op een Woensdagmiddag heenstapt, en hij vraagt de kleine roeiboort te leen. . . .

Als-tie 'm maar weer heel en op tijd terugbrengt, en geen kunsten d'r mee uithaalt. Dan kan hij gaan zwerven op de plas en de ringvaart, zoveel hij wil. — Er zijn nesten van karekieten in het hoge riet, dat rusteloos golft met zilverzijden weerschijn. . . . Er zijn vlugge schichtige waterhoentjes, en op een helder plekje kan opeens een doodstille snoek staan, dreigend als een zwaard. . . . En boven in de lucht hangt in het schitterende, duizelende blauw een leeuwerik zo redeloos-verrukt te zingen. . . .

En als hij dan Siem es meenam; Siem, het pientere boefje uit de vijfde, die hem om de een of andere duistere reden bijzonder kameraadschappelijk gezind is; Siem, wiens enige vertier bestaat in het doen van ettelijke boodschappen (hij is de oudste van zeven), met hoogstens een klandestien trapperijtje achter een gehavende bal aan op een armzalig stuk braakland tussen gore hoge huizen.

Dàn — Pieter heeft er een vaag voorgevoel van — dan zal hij op zo'n ene Woensdagmiddag meer leren voor zijn toekomstig vak dan in een hele week „praktijk” op school, en zelfs meer dan uit al de boeken van Pestalozzi en Salzmann en wie-weet-nog-meer bij elkaar. . . . Maar dat zijn opstandige gedachten, die hij met mannenmoed poogt te versmoren.

Immers: wat een onvergeeflijke luiheid zou dat niet zijn, een ganse middag te gaan spelevaren op een verlaten rietplas, terwijl 's avonds van zeven tot tien een keurkorps van volledig be-

voegde leraren weer klaar staat, om hem de hand te reiken bij het beklauteren van de steile ladder der wetenschap. Er zijn immers vraagstukken om uit te werken, en de Duitse kolenbekkens, en de Lucifer van Vondel; en de Bataafse Republiek heeft niet voor niets zoveel constituties gehad.

Pieter Aandeweg prevelt over zijn boeken, en kaff, en schrijft roosters over, en corrigeert — en stopt zijn oren vastberaden voor de hardnekkige kleine opposant, die hem maar niet met rust laat.

Maar dan komt er opeens, zomaar, baldadig, een pracht van een lentedag. En de kleine opposant krijgt pardoes bondgenoten, en het wordt een hele samenzwering. Een uitgebreide, geheimzinnige, wijdvertakte samenzwering, en voor hij 't weet, is Pieter in 't net gevangen.

Dat begint 's morgens vroeg al. De lucht is zo frisblauw, en de buikige rusteloos zeilende wolken, die lange schaduwen over de aarde vegen, zijn zo sneeuwig schitterend wit, en de wind is zo buitensporig uitgelaten. . . .

„Tjonge,” zegt Pieter, als hij om halfnegen de huisdeur achter zich dichttrekt — en de hele straat lang loopt hij met het hoofd in de nek, om verbaasd naar al dat juichende blauw en wit te staren.

Hij snuift de frisse prikkelende morgenlucht op als een jonge hond, en zegt nog eens tevreden: „Tjonge,” en vermoedt niet, dat die stralende hemel, die gulle zon, en die speelse wind nog maar het feestelijk décor vormen van het blijspel, dat staat opgevoerd te worden. —

Op de hoek van de straat zet de ouverture schetterend in. Het is een matineus orgel, dat welgemoed zijn dagrepertoire begint, en Pieter neuriet mee, eerst onbewust:

„Irgendwo — auf der Welt — ist ein kleines bischen Glück,
Und ich träum' davon schon lange, lange Zeit. . . .”

Hij stokt, betrapt, en steekt haastig over. Maar de eerste stoot is 43

RIE VAN
ROSSUM
SAMEN-
ZWERING

raak. Het wijsje maalt onverdroten door zijn gedachten, en de woorden zijn als lastige muggen, die zich niet laten verjagen. Hij neuriet nog, tot zijn eigen ergernis, als hij de schoolgang binnenstapt.

Irgendwie — irgendwo — irgendwann —

Als-tie nou vanmiddag tòch die schuif es ging ophalen. Met Siem.... Met zulk weer op de plas zwalken.... Und ich möchte mal so gerne von Herzen glücklich sein....

„Schiet op,” snauwt hij tot het lokkend visioen, en vlucht de kille donkere gang binnen. Aan 't eind staat 't personeel bij elkaar, en zaagt een taaie boom door: de laatste korting.

„Let es op wat ik zeg....,” orakelt de Baas; en Pieter schuift tussen de kring, en het malle wijsje geeft het eindelijk op. Het heeft trouwens zijn plicht gedaan.

De zon zet de comédie voort, en speelt haar rol met toewijding. Ze koketteert en plaagt de arme Pieter, tot hij geen raad meer weet, en tergt hem met een ganse film van verlokkende beelden. Een watervlak, overstrooid met tintelende zilversprankels; een molen, die met forse roestbruine zeilen overmoedig en daverend te draaien staat. —

Ze is niet te ontlopen, die sarrende zon. Ze vindt overal wel een kier, om naar binnen te schijnen, en maakt Pieter de ganse morgen het leven moeilijk.

„Maar het is klinkklare onzin,” betoogt die geplaagde jongen,

RIE VAN
ROSSUM
SAMEN-
ZWERING

en nummert verwoed etiketten. „We hebben vanavond Physika en Opvoedkunde — en die plas loopt niet weg.”

De zon glimlacht, en streelt met een speelse smalle straal zijn bezige handen. En de kastanjeboom wuift met uitgespreide handen als een bondgenoot voor het raam.

Hij vlucht een klas binnen, waar de gordijnen angstvallig dichtgetrokken zijn, en herademt. Er is wel weer een stapel schriften voor hem te corrigeren, en over een kwartiertje kan hij desnoods het lezen wel es een poosje overnemen.

Maar de zon heeft het spelletje alweer doorgegeven.

Pieter corrigeert, in de achterste bank, verschanst achter een hoge stapel, en de goedgedrilde klas zwoegt op een regel schoonschrift. Een heel deugdelijke regel gelukkig, en meer in overeenstemming met de harde plichten van hedenavond.

„Het einde kroont het werk.”

Maar de klas daarnaast heeft zang. Dat begint heel onschuldig, en Pieter luistert argeloos naar het montere geluid:

Eerst een beetje meel,
Dan een beetje melk . . .

Daar is nog geen gevaar bij voor Pieter's gemoedsrust.

„Wordt wakker, 't zonnetje is al op . . .”

Dat heeft al iets weg van een waarschuwing. En daar begint me de plagerij weer opnieuw:

„Daar komt de lieve lente,
De lente komt in 't land.
Komt vriendjes, doet uw prenten,
En verfdoo's aan de kant:
Het hobbelpaard op zijde, —
De boeken in de kast. . . .”

De Didactica Magna spookt vermanend door Pieter's verontrust brein, met de Eerste beginselen der Zielkunde, en het Beknopte leerboek der Algebra.

„Nu gaan wij naar de weide,
Naar 't groene klavergras.” —

juicht de klas triomfantelijk.

Jazeker, — morgebrengen. —

Pieter bukt zich naarstiger over zijn schriften. Maar het lokaal heeft helaas dunne wanden, en er zitten achtenveertig kinders hiernaast met gezonde longen. Het repertoire is bovendien nog lang genoeg, en als dit nu geen opzet is.

„O jongens, als 'k rijk was, ik wist wat ik dee:
Een scheepje zou 'k bouwen, en 'k voer naar de zee.”

„Ik ga maar zolang in 't kamertje zitten,” zegt de geplaagde Pieter, en vlucht het lokaal uit met de stapel onder zijn arm. Als ze nog méér zulke verzen hebben hiernaast. . . .

Maar Pieter kan gerust zijn; het eerste bedrijf is hiermee afgelopen, en de pauze ingetreden.

Het laatste bedrijf begint met het dichttrekken van de grote schooldeur, en de eerste acteur daarin is Siem, die rustig, als alle dagen, op de hoek van de straat zwijgend staat te wachten. Siem is klein voor zijn leeftijd, en mager. Hij heeft iets van een half verschooierde, waakzame kleine straatkat, in zijn grauwe, gorige blouse, zijn lichte slimme ogen beweeglijk in zijn spits bijdehand snuit.

Hij zegt niets, als Pieter fluitend komt aanstappen, maar steekt een hand in zijn broekzak, en sjouwt naast „Meester Aandeweg” mee in een ongelijkmatige, telkens verspringende pas.

Hij zit nou in de vijfde, Siem, en brengt daar dagelijks plichtsgetrouw de meester van de wandelstok en de lichte hoed tot het bezigen van krachttermen.

Voor tiendelige breuken en bijvoeglijke naamwoorden en wat er zo meer van negen tot vier in school te koop is, heeft Siem dan ook een gelaten minachting, en strafwerk beschouwt hij met dezelfde wrevelige berusting als zijn meester zijn belastingbiljet. Maar op 't punt van postzegels is Siem een autoriteit, zonderling genoeg, gezien zijn werkloze vader en zijn zes broertjes en zusjes; en als keeper wordt er om hem gevochten.

Waarom hij Pieter elke dag trouw voor zijn huisdeur aflevert, zou Pieter niet kunnen verklaren, en Siem zelf waarschijnlijk al evenmin. Hun conversatie bestaat meestal hoofdzakelijk uit monosyllaben met aandachtsstreden, maar voor Siem schijnt dat onderhoudend genoeg te zijn.

Vandaag zal hij echter de laatste steen op het hobbelig pad van „Meester Aandeweg” schuiven. En hij speelt zijn opgedragen rol met kennis en tact.

Hij wacht, kalm meeslenterend, tot Pieter uit zichzelf het gesprek opent.

Eindelijk hebben drie straten zwijgen deze geïnspireerd tot de belangstellende opmerking:

„Je zou me altijd die postzegel nog laten zien. . . .”

„Welleke poszegel?” wil Siem weten, en duwt in het voorbijgaan een winkeldeur open; een zenuwachtig-schrille schel blijft trillend krijsen.

Siem grinnikt voldaan.

„Niet van die straatschenderij als je met mij loopt,” zegt Pieter, plichtmatig. „Anders wil ik je niet meer meehebben, denk er om. . . .”

Siem grijnst welwillend, en zegt dan onverstoorbaar:

„Van Brezilië of van Ierland?”

Pieter berust in zijn opvoedkundige nederlaag, en geeft toe:
„Van Brazilië. — Je hebt me niks verteld van Ierland.”

„Dat benne anders óók mooie,” wijst Siem terecht. „Ik heb 'n blok nou — drie ammekaar — en gestempeld ook. Maar ik kan nie leze wat d'r op staat. Ken u Ierlans?”

„Iers? Néé,” zegt Pieter, plichtsgetrouw corrigerend. „Maar d'r zal toch wel Engels opstaan. Ierland hoort bij Engeland.”

„D'r stáát geen Engels op,” zegt Siem, die niet voor niks op de hoogte is van „penálties en „haaftijm”.

„Op Engels stane altijd pennies, en hierop stane — nou ja — zo'n gek woord — maar géén pennies.”

„Kenniet,” zegt Pieter, gedecideerd, en verlochent in zijn opwinding schandelijk de Beknopte Nederlandse Spraakkunst.

„Nou, kijk u dan morrege maar zellef,” berust Siem. „'t Is Ierlans wat d'r opstaat. Ik zal 'm meebrengen, dan ken u 't zien. Die van Brezilië ook. Waar lèg Brezilië?”

Pieter vermoedt de strik niet, en steekt er zijn argeloos hoofd regelrecht in.

„In Zuid-Amerika. Wéét je dat niet eens?”

„In Zuid-Amerika,” herhaalt Siem tevreden, de rest negérend.

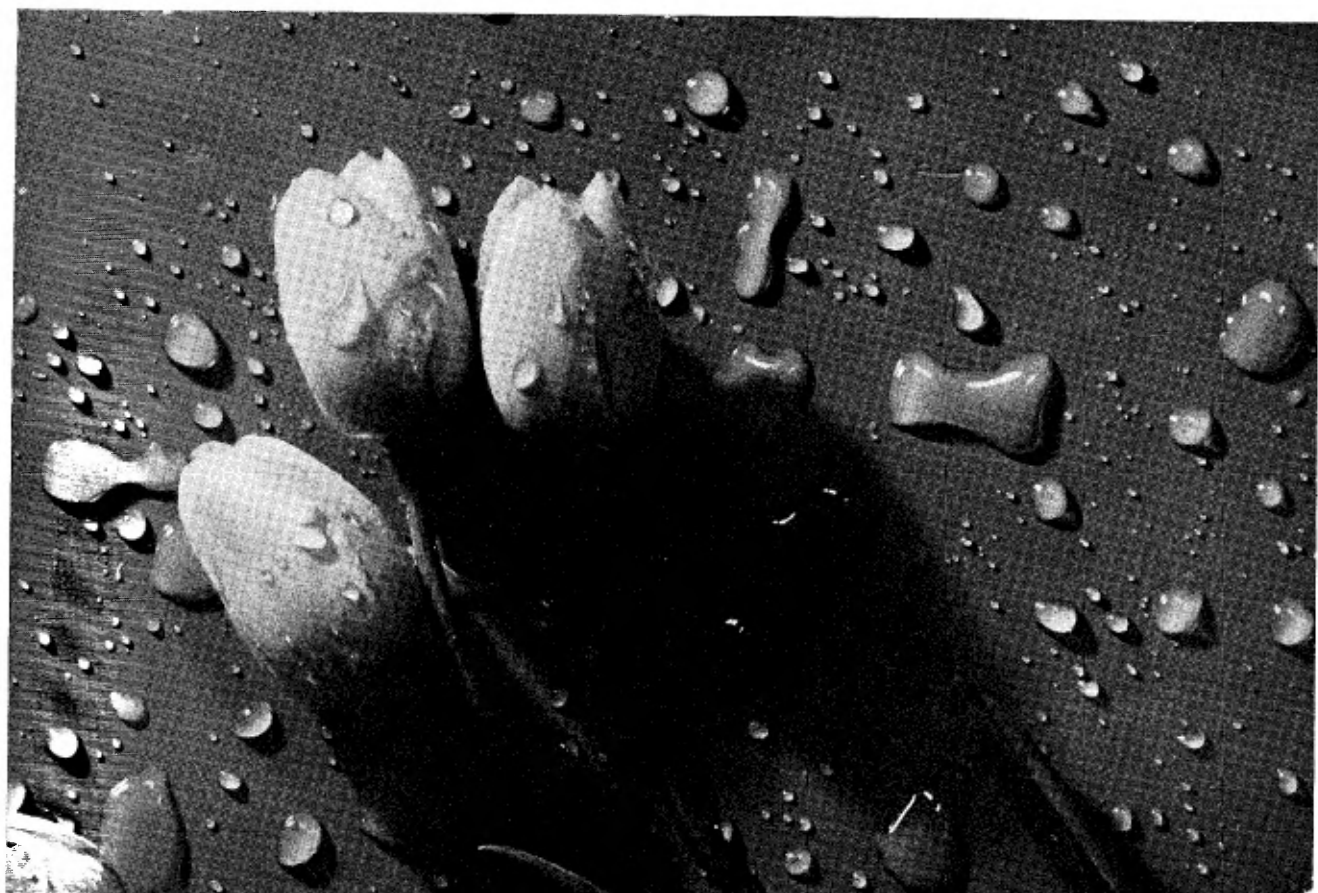
„Da's zeker wel 'n eeuwigst end weg, hè?”

„Reken maar,” knikt Pieter. „Een week of wat met 'n boot, denk ik. . . .”

„Met 'n bóót?” Siem's ogen gaan er plezierig wijd van open. Hij steekt allebei zijn handen in zijn zakken. Hij moet 't idee eerst

op de snijtafel

even naar behoren verwerken, en verlangt dan details.

„Zeker zo'n grote kanjer van 'n boot as datter na Indië gaan?" informeert hij verder.

„Ja — zoiets," Pieter blijft liever in 't vage; zijn kennis van oceaanstomers is ook maar schetsmatig. „Zo'n grote, je weet wel, met 'n paar dekken en allemaal hutten, en 'n zwembad en zo. . . ."

Siem verslikt zich bijna, en grinnikt dan, als om een goeie mop:

„Met 'n zwembad! En 'n plansoen zeker ook?"

Hij heeft 'm dóór, hoor. 'n Zwembad — àn je zwembad.

„O, gelóóf je me niet," hoont Pieter. „Nou, maar 't is toch zo, hoor. 'n Zwembad hebben ze daar — en tennisbanen. En 'n paar wandeldekken. Je moet toch wàt doen op zo'n lange reis, moet je rekenen. As je nou rekent: naar Amerika duurt 't wel tien dagen, en dan naar Zuid-Amerika — da's nog effen verder. . . ."

Siem is sprakeloos voor het visioen. „Wat 'n cente zal dat kosten," verzucht hij eindelijk, verrukt. „Zou u niet eris mee wille, hè?"

Pieter bijt in het verleidelijk aas. „As ik jouw centen had, Siem."

Siem vindt dat een uitgezochte geestigheid. Maar hij weet 't beter: „Je mos voor niks meekenne," peinst hij. „Hè, op zo'n eeuwigste grote kanjer van 'n boot — en dan maar vare jonges. Ik zou best mee wille — Hou ù van vare?"

„Jô, schei uit." Pieter bemerkt de strik te laat, maar Siem kent geen genade.

„Vare — da's nou 't fijnste wat d'r is. — Da's nog fijner as voetballe. Hè! Weet u die houtzagerij van De Ruiter, helemaal achteran an de Dwarska? Nou, daar legge altijd van die grote vlotte, en daar gane we weleris spele, 's Woensdagsmiddags. Dan spele we Noorwegie. . . ."

„Wàt?“ hapt Pieter, en vergeet de ganse Didactica Magna — en de rest. Een vrije middag — en de scherpe zure lucht van hout boven 't klokkende water. — Een ribbelig glibberig vlot, dat plezierig-gevaarlijk wegduikt onder je overmoedig-dansende voeten.

„Noorwegie,“ onderwijst Siem geduldig. „Heb de meester ons es van verteld. Van die lange vlotte, die late ze in Noorwegen de riviere afzakke. Da's reuze-gevaarlijk, want die riviere hebbe 'n stróóm: as je d'r geen verstand van heb, kukel je natuurlijk met vlot en al òm.“

„En mag-ie dat dan van je moeder?“ vraagt Pieter, weer plichtmatig.

Siem grijnst weer welwillend.

„Niks hoor, netuurlijk niet. Me moeder was zo kwaad de laaste keer; toe ben ik d'r afgegleje — en toe kwam ik doorwaternat thuis. Maar 't is tòch lollig, as je d'r háást ingaat. Je kan nergens zo fijn spele as op 't water.“

Dat is teveel voor de getergde Pieter, en het ontglipt hem, voor hij 't weet. — Hij moet toch wat kunnen zetten tegenover die Noorse vlotten van Siem:

„Ik kan 'n boot krijgen bij 'n boer, als ik wil. . . .“

„Een bóót!“ gilt Siem verrukt, en loopt van puur plezier achteruit mee, om de waarheid van Pieter's gezicht te kunnen aflezen.

„Een bóót? Een èchte?“

„Ja, wat dach-ie dan?“ glorieert Pieter. „Een roeiboot, jô — een reuzebootje. Kun je mee gaan roeien op de plas, en de vaart af.“ Siem zwijgt, overbluft. Hij verwerkt 't stilzwijgend, een straat lang. Dan zegt hij, na een diepe zucht:

„En gaan u daar nou vemiddag mee varen?“

„Ben jìj mal,“ verweert Pieter zich. „Vanmiddag? Ik heb nogal de tijd.“

„Maar u hoef toch nie na school,“ verwondert Siem zich. Nou dan. —

„Nou ja, maar daarom heb ik nog geen vrije middag,“ orakelt Pieter.

„Nou mòe,” zegt Siem, ongelovig. „Da’s nou óók wat. — Nou, maar as ik u was. . . .”

„Nou?” Pieter weet, dat hij grond verliest, maar hij is moedwillig roekeloos.

„Nou, dan ging ik toch zeker vemiddag fijn met die boot vare....” beslist Siem met overtuiging. „Die schrifte ken u toch venavond nog wel nakijke.”

Pieter lacht. Voor Siem is de aangewezen buitenschoolse bezigheid van een meester: schrifte nakijke.

„Nee jochie,” zegt hij met valse vastberadenheid, meer tot zichzelf dan tot Siem: „’t Zal tòch niet gaan. Varen — ’n hele middag — welzeker.”

„U bèn d’r alweer,” zegt Siem, de wijze.

Ze staan wezenlijk alweer voor Pieter’s huisdeur. Siem maakt niet veel omslag met zijn „tendres adieux”.

Hij steekt een groezelige hand een ogenblik joviaal schuinslinks omhoog. „Nou, tabé meester —” en draait zich op een hak om. Pieter, die hem nakijkt, ziet hem wegslenteren, en zowaar wéér in de grootste gemoedsrust een winkeldeur opengooien.

Als Pieter zijn hand door het voordeurraampje steekt — moeder Aaltje geeft de sleutel nog niet uit haar handen — valt hem in, hoe Siem geen enkele, ook maar zijdelingse wenk gegeven heeft, om zelf mee te mogen „varen”.

Kleine onbaatzuchtige schooier. Als-tie nou tòch es — een paar uurtjes maar. Zo’n joch had nou ook nóóit wat. Altijd wel ’n wurm thuis om op te passen, of ’n rist boodschappen om mee te zeulen. Je zou z’n gezicht zien, als-tie ’m zo maar ineens kwam halen.

Pieter klautert fluitend de trap op, zijn stevig besluit al driekwart wormstekig.

Het is na den eten, als hij de Bijbel over de tafel heeft terugschoven — hij heeft van de schepen van Tarsis gelezen — dat de kleine kamer hem plotseling te benauwd wordt.

Hij kijkt naar buiten. Het huis van de overburen dringt zich bijna tegen hun platje aan, en niet meer dan een belachelijk-smalle streep hemel is hun beiden dag aan dag toebedeeld. Juist zeilt

een grote wolk, donzig en lichtend-blank als een zwaan, statig langs het klare blauw.

Pieter schopt resoluut de laatste bedenking op zij.

„Ik geloof, dat ik vanmiddag maar es naar Steeneveld ga,” oppert hij langs zijn neus weg, toch niet helemaal op zijn gemak.

„Na Steeneveld?” Moeder Aaltje kijkt achterdochtig. „Wat moet je nou ineens bij Steeneveld?”

„Ik zou al zolang es angekommen zijn,” doet hij luchtig. „Ik wou de schuit es gaan halen, en dan. . . . e. . . . dan kan ik eres wat planten gaan zoeken en zo —” voltooit hij haastig, blij met deze degelijke vondst.

„Met 'n schuit? Hoe kom-ie nou ineens an 'n schuit? Mot je dan niet leren vanmiddag? Je hebt toch les vanavond?”

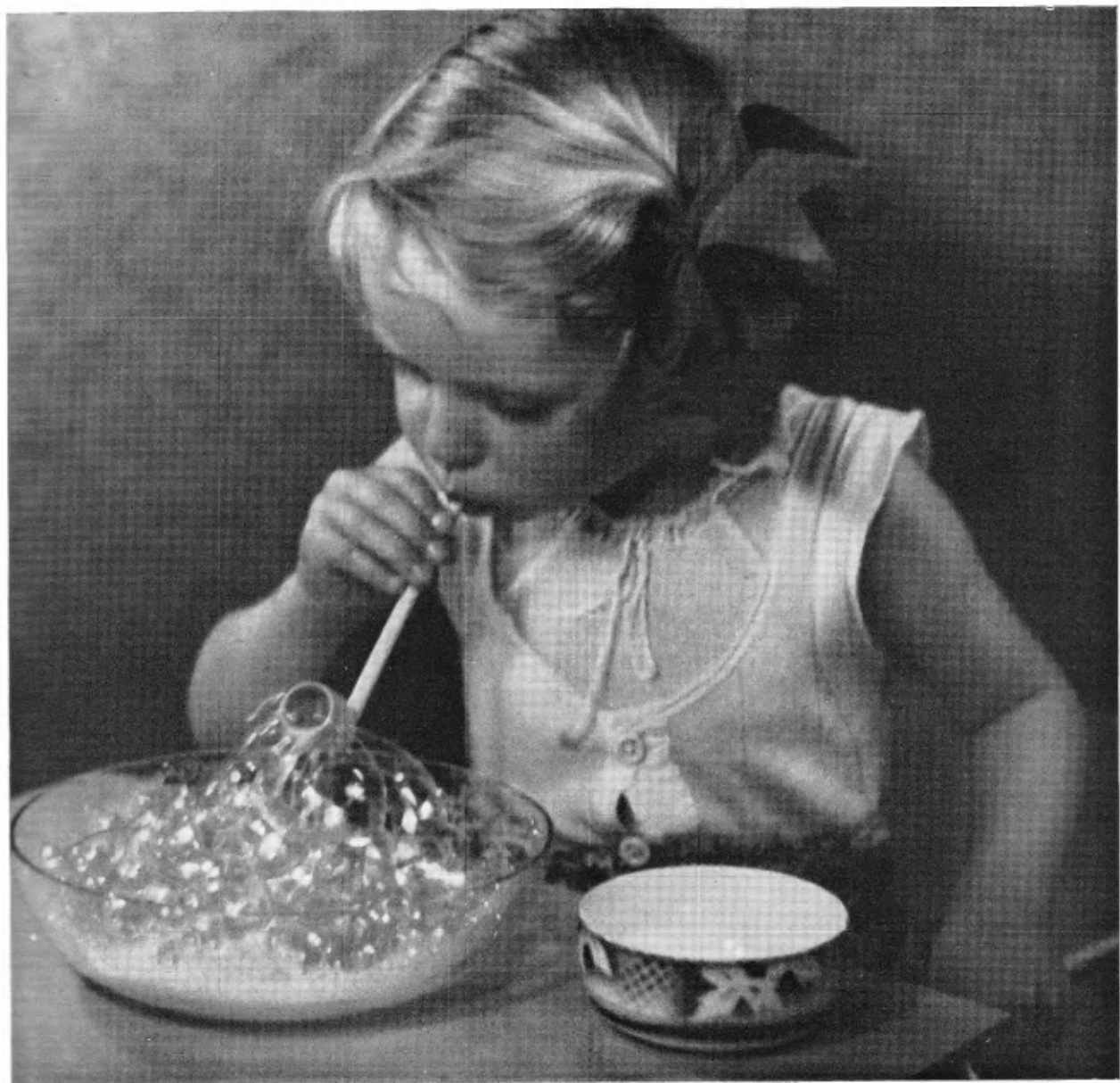
„Omdat ik er zo'n zin in heb,” zegt hij opeens, rechthout, trouw- hartig haar aanzierend met zijn klare blauwe ogen. „Heb-ie nou ooit zulk fijn weer gezien, Moeder? En ik ben in zo'n tijd niet buiten geweest. En voor vanavond ben ik tòch klaar.”

Het gaat natuurlijk zomaar vanzelf niet. Ze haspelen genoeglijk nog wat door, maar Moeder Aaltje protesteert eigenlijk alleen maar voor haar fatsoen. Is haar bloedeigen grootvader niet z'n leven lang binnenschipper geweest — en heeft de jongen, mèt de blauwe ogen, die eeuwige trek naar 't water niet van háár ge- erfd?

„As je dan je ouwste pak maar antrekt,” bedingt ze tenslotte, hoofdschuddend. „En haal geen gekke kunsten uit met die schuit, want as ze je halfverdronke thuis brenge laat ik je regelrecht naar 't Gasthuis brenge, as je dat maar weet.”

Hij draait met haar om de tafel rond, tot ze een hoestbui krijgt, en stommelt dan fluitend naar boven.

Een kwartier later draaft een ademloos-verrukte Siem naast hem

een oude gracht

het Avontuur tegemoet, en zegt, wereld-
wijs:

„Nou, wat zee ik nou, dat u vemiddag
best kon gaan? We hadde eigenlijk wel
hengels mee kenne neme, of mag-ie
nou niet visse? Mag ik strakkies ook es
roeie?”

